

ΑΡΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ

Η σκιά
του Κυβερνήτη

ΚΕΔΡΟΣ

Άρης Σφακιανάκης: *Η σκιά του Κυβερνήτη*

ISBN 978-960-04-5005-7

Επιμέλεια-Διόρθωση: Μαρία Σπανάκη

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© Άρης Σφακιανάκης, 2019

© Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2019

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

Στον βιβλιοσκόληκα αναγνώστη

Ήταν ένας παγωμένος Δεκέμβρης. Από το φουρτουνιασμένο πέλαγος της Αδριατικής, κρύες σπιλιάδες ράντιζαν το πρόσωπό μου με αλμύρα. Το ξεροβόρι, τσουχτερό, περόνιαζε τα κόκαλα κι έφερνε δάκρυα στα μάτια. Τυλίχτηκα στο μακρύ παλτό μου και στριμώχτηκα στην κόχη του Αγίου Κυριακού. Μια βροχή μονότονη μούλιαζε τις κεραμωτές σκεπές των σπιτιών και τα πλακόστρωτα καλντερίμια της πόλης. Ομπρέλα δεν κρατούσα, για να μη δίνω στόχο.

Εδώ και τρεις εβδομάδες έβλεπα έναν μεσόκοπο άντρα να ανεβαίνει τα διακόσια σαράντα επτά σκαλιά που οδηγούσαν από την προκουμαία στον Άγιο Κυριακό, τον καθεδρικό ναό της Ανκόνα. Είτε με βροχή, είτε με χιόνι, είτε με την άγρια εκείνη τραμουντάνα που μαγκώνει τις καρδιές, ο άντρας έφτανε πάντα κατά τις οκτώ το πρωί στην ερημική πλατεία της άνω πόλης όπου βρισκόταν ο καθεδρικός, στεκόταν στην άκρη του χαμηλού πέτρινου τειχίου

που έζωνε το πλάτωμα, έβγαζε από την τσέπη του ένα μακρύ κανοκιάλι και κοίταζε επίμονα τη φουρτουνιασμένη θάλασσα. Αν έβλεπε κάποιο καράβι να στρίβει από το ακρωτήριο και να μπαίνει μ' ανοιχτά πανιά στο λιμάνι, ιδιαίτερα αν ήταν φρεγάτα, ο άντρας κολλούσε το κιάλι στο μάτι του, λες και προσπαθούσε να αναγνωρίσει από μακριά το πλοίο που ερχόταν. Γρήγορα ωστόσο διέκρινε την απογοήτευση στο πρόσωπό του, καθώς η αρματωσιά και το όνομα πάνω στο σακρί δεν ήταν, φαίνεται, αυτό που περίμενε με τόση αγωνία. Έχωνε τότε το κιάλι στην τσέπη του κι άρχιζε να κόβει βόλτες νευρικά ώσπου να δει πάλι στον ορίζοντα κάποιο άλλο πλεούμενο και να αρχίσει ξανά τη ρουτίνα του με τη διόπτρα.

Ερχόταν μόνος κι έφευγε μόνος. Ήταν γύρω στα πενήντα, πάντα φρεσκοξυρισμένος, με περιποιημένα μαλλιά – που γρήγορα τα ανακάτωνε ο αέρας – και ρούχα από καλό ράφτη. Το ανάστημά του ήταν μέτριο, κι έδειχνε λιτοδίαιτος. Όταν έπιανε μια ξαφνική μπόρα, έτρεχε να προφυλαχτεί κάτω από το προστώο της εκκλησίας, ενώ εγώ τότε χωνόμουν λίγο περισσότερο στην κόχη μου. Κάθε Κυριακή παρακολουθούσε με ευλάβεια τη λειτουργία των καθολικών κι ύστερα έβγαινε πάλι στην πλατεία και τραβούσε για τη συνηθισμένη του βίγλα, απ' όπου παρακολουθούσε την κίνηση του λιμανιού. Δεν είχε πολλές κουβέντες με τους κατοίκους της πόλης – φαινόταν από μακριά πως ήταν μονήρης άνθρωπος. Αυτό με βόλευε.

Ο άντρας διέμενε στο ξενοδοχείο Della Pace, στην πα-

λιά πόλη. Καμιά φορά τύχαινε να τον συναντήσω στα στενά καλντερίμια, έπεφτα σχεδόν πάνω του, όμως εκείνος δεν φαινόταν να με προσέχει, βυθισμένος καθώς ήταν στις σκέψεις του. Έπιανε τότε η μύτη μου το άρωμα από την πομάδα των μαλλιών του και τη μυρωδιά από τη νοτισμένη του ρεντιγκότα. Προχωρούσε κοιτώντας χαμηλά, μονολογώντας αφηρημένος κάτι λέξεις στα ρώσικα.

Καθώς δεν είχα περίσσια λεφτά για κάποιο ακριβό ξενοδοχείο, είχα νοικιάσει μια φτωχική κάμαρη στις πάνω γειτονιές της πόλης. Εδώ και μέρες περίμενα ένα μήνυμα από μια πρωτεύουσα της κεντρικής Ευρώπης να με ξεκολλήσει από τη γλιτσιασμένη ετούτη τρύπα. Η παραμονή μου σε αυτή τη γωνιά της Ιταλίας – και μάλιστα μες στον βαθύ χειμώνα – κάθε άλλο παρά ευχάριστη ήταν. Το κρύο μ' ενοχλούσε ιδιαίτερα, αποστρεφόμενοι να τσαλαβουτώ μέσα στις λάσπες, και το ξεροβόρι που τρύπωνε τσουχτερό στα ρούχα μου μ' έκανε να νοσταλγώ ένα παραγώνι με φωτιά κι ένα ζεστό πιάτο φαγητό. Ωστόσο, μια βάσκανη μοίρα, μια άθλια ερωμένη πες καλύτερα, μ' είχε ρίξει σε τούτη την περιπέτεια απ' όπου δύσκολα έβλεπα να ξεφεύγω. Είχα υποσχεθεί να τελειώσω τη δουλειά. Είχα μάλιστα πληρωθεί γι' αυτό. Όμως η επίμονη βροχή, που μούσκευε μέρες τώρα την ύπαρξή μου, κι η καθημερινή θέα της θάλασσας με τα πρασινόμαυρα νερά και τα αφρισμένα κύματα είχαν αρχίσει να κλονίζουν το νευρικό μου σύστημα.

Πώς διάβολο βρέθηκα σε τούτον εδώ τον λόφο της

Αγκώνα, τον Λόφο του Ψαρά όπως τον λένε, και μάλιστα μέσα στον πιο κρύο χειμώνα που θυμούνται οι ντόπιοι; Πώς διάβολο βρέθηκα σε τούτο εδώ το μετερίζι ένας θεός το ξέρει – ένας θεός κι η πριγκίπισσα Λίβεν, θα πρόσθετα.

Κοίταξα το ρολόι μου. Την ίδια στιγμή άρχισε να χτυπάει η καμπάνα του καθεδρικού ναού που μετρούσε τις ώρες. Τρεις το μεσημέρι. Έβρεχε από το πρωί και οι άνθρωποι της πολιτείας ήταν κλεισμένοι στα σπίτια τους. Φυσούσε ένας κρύος αέρας, χιονιστής, όπως λένε στον τόπο μου. Την ερημιά διέκοπτε μόνο εκείνος ο άντρας στην άκρη του ξέφωτου, που περίμενε υπομονετικά το πλοίο του να φανεί. Είχε τυλιγμένο ένα άσπρο μαντίλι στον λαιμό του, κι έβλεπα από μακριά την ανάσα του να σχηματίζει λευκές τολύπες στον παγωμένο αέρα. Έβαζε κι έβγαζε το κανοκιάλι στην τσέπη του, όμως εκείνη τη μέρα φυσούσε πολύ και κανένα καράβι δεν είχε μπει στο λιμάνι της πόλης. Για μια στιγμή τον λυπήθηκα έτσι που τον έβλεπα σκυφτό, σκεβρωμένο, μοναχικό. Τα σύννεφα είχαν κατέβει χαμηλά πάνω από τις κεραμιδοσκεπές κι αστραπές αυλάκωναν το στερέωμα. Άκουγα το μπουμπουνητό του κεραυνού να σβήνει μακριά, σαν τη βαριά πόρτα του Κήπου της Εδέμ όταν έκλεισε πίσω από τους πρωτόπλαστους. Η γειτνίαση με την εκκλησία επηρέαζε ολοφάνερα τις σκέψεις μου.

Δεν είχε προλάβει να αποσώσει η καμπάνα τα χτυπήματά της, όταν ξεπετάχτηκαν, πίσω από τη βορινή πλευρά

της εκκλησίας, δύο άντρες με ναυτική φορεσιά, έτρεξαν ως την άκρη της πλατείας και ρίχτηκαν με άγριες φωνές στον μεσόκοπο άντρα, που φάνηκε να ξεφηνιάζεται. Μάλιστα του έφυγε το κανοκιάλι από τα χέρια κι άκουσα τον μεταλλικό του κρότο πάνω στις πλάκες. Οι δύο ναυτικοί έσειαν στα χέρια τους κάτι μεγάλες κάμες, απ' αυτές που έχουν στις βάρκες για να ξεκοιλιάζουν τα σκυλόψαρα.

Αντέδρασα χωρίς πολλή σκέψη. Τράβηξα αμέσως τα πιστόλια μου απ' το σφιχτό ζωνάρι και βγήκα στην ανοιχτωσιά πυροβολώντας στον αέρα δυο φορές. Οι ψαράδες, που είχαν προλάβει να ρίξουν καταγής τον άντρα, μόλις με είδαν να σημαδεύω καταπάνω τους τράπηκαν σε φυγή, κουτρουβαλώντας τα σκαλιά που οδηγούσαν στο λιμάνι. Δεν υπήρχε κανένας λόγος να τους κυνηγήσω. Προείχε να δω σε τι κατάσταση βρισκόταν το θύμα αυτής της άνανδρης επίθεσης.

Πλησίασα τον άντρα, που είχε στο μεταξύ σηκωθεί και τακτοποιούσε τα ρούχα του. Τον ρώτησα αν είχε χτυπήσει. Κοίταξε πάνω ως κάτω το κορμί του. Από μια πληγή στο χέρι του έτρεχε αίμα. Έβγαλα ένα βατιστένιο μαντίλι, δώρο μιας γυναίκας που με αγαπούσε κάποτε, και προσφέρθηκα να περιποιηθώ το τραύμα. Με άφησε να κάνω τη δουλειά μου. Το χέρι του έτρεμε ελαφρά, μα η ανάσα του έβγαине κανονική. Είχε λευκή επιδερμίδα κι η παλάμη του έδειχνε άνθρωπο που δεν ασχολήθηκε ποτέ με χειρωνακτικές εργασίες. Ήταν απαλή, όμοια παλάμη κορασίδας.

«Μου σώσατε τη ζωή», είπε ο άντρας.

«Υπερβολές», είπα. «Ο καθένας στη θέση μου το ίδιο θα έκανε».

«Σας έστειλε ο Θεός», είπε εκείνος κοιτώντας προς την εκκλησία. «Μάλλον δεν έφτασε ακόμα η ώρα μου».

«Δεν με έστειλε κανείς», μουρμούρισα. «Απλώς έτυχε να περνάω από εδώ. Μένω, βλέπετε, στην άλλη πλευρά του λόφου». Κάτι που ήταν αλήθεια – ο τόπος κατοικίας μου εννοώ.

Σαν τέλειωσα με τον πρόχειρο επίδεσμο, πήραμε να κατεβαίνουμε τον λόφο χωρίς να μιλάμε. Από μακριά ακούγονταν αστραπόβροντα που πλησίαζαν. Βιάσαμε το βήμα. Φτάνοντας στα πρώτα σπίτια του λιμανιού, ξέσπασε η καταιγίδα. Οδήγησα τον άντρα σ' ένα καπηλειό που η ξύλινη ταμπέλα του έτριζε επικίνδυνα στον άνεμο. Εκείνος, πριν μπούμε μέσα, είδε τη θολή ατμόσφαιρα πίσω από το τζάμι, άκουσε τη φασαρία των θαμώνων και φάνηκε να διστάζει.

«Δεν πίνω», έκανε απολογητικά.

Όμως εγώ τον τράβηξα μέσα. Δεν μπορούσε να μου χαλάσει χατίρι, μόλις του είχα σώσει τη ζωή.

Το ρυπαρό αυτό καταγώγιο, που έφερε τη σαρκαστική ονομασία Η Ευδαίμων Σακολέβα, με δυσκολία χώραγε πέντ' έξι τραπέζια, όλα γεμάτα από άντρες που φώναζαν φρενιασμένα, έπιναν σαν νεροφίδες και γελούσαν χυδαία. Κοντά μας έτρεξε ο κάπελας, κι όλο περιποιήσεις μας στρίμωξε σε μια γωνιά, παρέα με τρεις ναυτικούς που

μας έριξαν ένα βλοσυρό βλέμμα και συνέχισαν ατάραχοι την οινοποσία τους.

Ο καλεσμένος μου φάνηκε να νιώθει άβολα κι έβγαλε την ταμπακιέρα του να στρίψει τσιγάρο. Η ταμπακιέρα τράβηξε ευθύς τα βλέμματα των ναυτικών, που αναγνώρισαν στο λούστρο της κάποιο οικόσημο λαμπρό. Ήταν ένα κομψοτέχνημα από αληθινό χρυσό, με επιφάνεια από λάκα ζωγραφιστή. Διάβασα επάνω χαραγμένο: Κόμης Ι.Κ.

«Μα εσείς είστε κάποιος σπουδαίος», αναφώνησα δείχνοντας την ταμπακιέρα. «Γι' αυτό θέλανε, λοιπόν, να σας σκοτώσουν...»

«Μην εξάπτεσθε, φίλε μου», είπε ο άγνωστος. «Δεν είμαι παρά κάποιος που η μοίρα τού έχει παίξει ένα άσχημο παιχνίδι».

Ο κάπελας άφησε μπροστά μας δυο κούπες κρασί. Ήταν ένα φτηνό απόπλυμα από την Τοσκάνη. Ο καλεσμένος μου δεν το έφερε ούτε ως τα χείλη.

Εμένα με έτρωγε η περιέργεια. Έσκυφα κοντά του: «Τι άσχημο παιχνίδι σας έπαιξε η μοίρα; Εξηγηθείτε, αν έχετε την καλοσύνη». Έχω ένα ενδιαφέρον νοσηρό για ιστορίες που σκαρώνει η μοίρα.

Ο άντρας με κοίταξε άτονα. «Οι συμπατριώτες μου με εξέλεξαν να γίνω ο πρώτος Κυβερνήτης στην Ελλάδα», είπε.

«Mon Dieu!» αναφώνησα. «Vous êtes le comte Capo d'Istria!»

«Malheureusement», αναστέναξε.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή μιλούσαμε στα γαλλικά. Άλλαξα αμέσως γλώσσα. «Αυτό κι αν είναι σύμπτωση!» φώναξα. «Κι εγώ από την Ελλάδα είμαι, πατριώτης».

Ο Καποδίστριας σαν να ξαφνιασθήκε που άκουσε να του μιλάνε ελληνικά. «Και τι κάνετε εδώ;» ρώτησε. «Γιατί δεν είστε στην Ελλάδα; Η χώρα έχει ανάγκη τα παιδιά της».

Πήρα στάση απολογητική. Δεν ήμουν δα και τόσο νέος: ετών τριάντα πέντε. «Υπήρξα μισθοφόρος στον στρατό της Νάπολης κι ύστερα τα απόνερα της ιταλικής εξέγερσης με ρίξανε στην κεντρική Ευρώπη», είπα. «Καταγωγή έχω από το Αϊβαλί, όμως οι Τούρκοι, όπως ξέρετε, εξοχότατε, το ρημάξανε απ' άκρη σ' άκρη. Πολλοί πέρασαν τότε στην Ελλάδα, εγώ βρέθηκα στην Ευρώπη. Διάφορες περιστάσεις με κράτησαν μακριά από τον αγώνα των δικών μας».

«Ο Θεός της Ελλάδας είναι μεγάλος, θα βοηθήσει την πατρίδα να σωθεί», είπε εκείνος με σιγουριά.

«Μην παίρνετε όρκο», είπα. «Η Ελλάδα, αυτή τη στιγμή που μιλάμε, είναι ελεύθερη μόνο μέχρι τον Ισθμό, ενώ ο Ιμπραήμ καταστρέφει τον Μοριά με τους Αιγυπτίους του. Το Ναύπλιο κρατάει ακόμα, κι ίσως και δυο τρία νησιά. Λίγο θέλει να σβήσει εντελώς η Επανάσταση». Έσκυφα κοντά του. «Να σας πω την αλήθεια, δεν σας ζηλεύω καθόλου που πηγαίνετε εκεί».

Τα μάτια του Καποδίστρια αστράψανε και το δεξί του χέρι έσφιξε την κούπα με το κρασί. Πρόσεξα ένα χρυσό δαχτυλίδι στον παράμεσο. «Η Ελλάδα μέχρι σήμερα

ήταν απομονωμένη, χωρίς συμμάχους», είπε. «Δεν είχε ούτε κυβέρνηση ικανή, ούτε διπλωματία της προκοπής. Μάλιστα, είναι απορίας άξιο που κράτησε οκτώ χρόνια χωρίς να την τσακίσουνε. Όμως τώρα τα πράγματα θα αλλάξουν. Μόλις επιστρέφω από μια μεγάλη περιοδεία σε πρωτεύουσες της Ευρώπης. Πέρασα από τον τσάρο κι ύστερα πήγα στο Λονδίνο και στο Παρίσι. Το κλίμα, είμαι βέβαιος, θα αλλάξει προς το καλύτερο».

«Συγγνώμη, εξοχότατε, για την αυθάδειά μου, όμως εδώ άλλα ακούγονται. Ότι πήγατε, λέει, στο Λονδίνο και ότι σας πρόσβαλε κατάμουτρα ο ίδιος ο βασιλιάς. Σας έδιωξε, ισχυρίζονται, κακήν κακώς από το παλάτι».

Ο κόμης έχασε το χρώμα του. «Δεν έγινε ακριβώς έτσι», είπε. Ύστερα, σαν να έφτιαξε κάπως το κέφι του, «Αφού λοιπόν σας αρέσουν οι ιστορίες, ακούστε και τούτη», είπε. «Γνώριζα βέβαια από πριν ότι οι Άγγλοι μισούν εμάς τους Έλληνες. Φοβούνται, βλέπετε, πως αν ελευθερωθούμε, θα τους εκτοπίσουμε από τη Μεσόγειο με τις ναυτικές μας ικανότητες, κι έτσι όλο εμπόδια μας βάζουν». Χαμογέλασε. «Ήθελα να δω ως πού μπορούσαν να φτάσουν, κι έτσι παρουσιάστηκα στο παλάτι. Θα τους αναγκάσω να πάρουν θέση στο ελληνικό ζήτημα, σκεφτόμουν, είτε καλή θέση είναι αυτή, είτε κακή». Έτριψε μια πρέζα ταμπάκο με τα λεπτά του δάχτυλα. Οι ναυτικοί γύρω μας είχαν πάψει από ώρα να μας δίνουν σημασία. Παράγγειλα ένα ρούμι. «Έφτασα λοιπόν μια ωραία πρωία στο παλάτι του Ουίνδσορ», συνέχισε ο Καποδί-

στριας. «Υποτίθεται ότι μου είχαν κλείσει ραντεβού με τον βασιλέα Γεώργιο. Με πέρασαν σε έναν μικρό χώρο υποδοχής και με άφησαν να περιμένω αρκετή ώρα χωρίς να μου προσφέρουν ούτε ένα τσάι. Δεν υπήρχε κανείς άλλος εκεί. Κάποια στιγμή ήρθε ένας λακές και με οδήγησε σε μια τετράγωνη αίθουσα που έμοιαζε με πινακοθήκη – υπήρχαν πολλοί πίνακες στους τοίχους, πορτρέτα ως επί το πλείστον. Πέρασε έτσι πάλι αρκετή ώρα. Είχα αρχίσει να συνηθίζω στο ημίφως, όταν μπήκε, από μια μικρή πόρτα στην άλλη άκρη της αίθουσας, ένας ψηλός καλοντυμένος άντρας που άρχισε να κοιτάζει με προσοχή έναν έναν τους πίνακες σαν να τους έβλεπε πρώτη φορά. Στεκόταν για λίγο μπροστά στον καθένα κι έπειτα προχωρούσε στον επόμενο. Αναγνώρισα τον βασιλιά – τον είχα ξαναδεί σ' ένα συνέδριο για την ειρήνη στη Βιέννη. Μου έκανε εντύπωση που δεν μιλούσε παρά μονάχα κοίταζε τους πίνακες ενδελεχώς, σαν να εξέταζε τη γνησιότητά τους. Η αίθουσα φωτιζόταν αχνά από κεριά στους τοίχους. Κάποτε έφτασε μπροστά μου. Με κοίταξε για μια στιγμή με προσποιητή έκπληξη κι ύστερα είπε: “Α, εδώ είστε, κύριε κόμη! Χαίρομαι πολύ που σας βλέπω”. Κι αμέσως μετά, χωρίς να περιμένει απάντηση, μου γύρισε την πλάτη και συνέχισε να κάνει τον γύρο της αίθουσας παρατηρώντας ήσυχα τους πίνακες. Σε λίγο βγήκε από την ίδια πόρτα που είχε μπει».

Ο Καποδίστριας με κοίταξε και περίμενε τις αντιδράσεις μου.

Ήπια μια γουλιά ρούμι. «Παραδεχτείτε τουλάχιστον, κύριε κόμη, ότι διατηρούν τις φλεγματικές παραδόσεις τους».

Εκείνος γέλασε. «Σε κάθε άλλη περίπτωση θα γινόταν διπλωματικό επεισόδιο», είπε.

«Εμ, βέβαια», φώναξα πειραγμένος στο φιλότιμο, «δεν γίνεται να προσβάλουν έτσι τον υπουργό Εξωτερικών της Ρωσίας!»

«Δεν πρόσβαλαν τον υπουργό Εξωτερικών της Ρωσίας. Εξάλλου είχα παραιτηθεί από τη θέση καιρό πριν», είπε ο κόμης. «Την προσβολή την έκαναν στην Ελλάδα».

«Βρε, τους κανάγηδες!» είπα. «Τρέμουν μη γίνουμε ανεξάρτητοι».

«Δεν είναι στο χέρι των Άγγλων να μην κερδίσει η Ελλάδα την ανεξαρτησία της», είπε ήρεμα ο Κυβερνήτης. «Όμως, για την ώρα, δεν μας συμφέρει να τους ερεθίζουμε. Καλό είναι να πηγαίνουμε με τα νερά τους».

«Είναι που θέλουμε και καινούργιο δάνειο από δαύτους», είπα σκεφτικός.

«Αυτό μου το ξέκοψαν ορθά κοφτά», μουρμούρισε ο Καποδίστριας. «Πρέπει να ξεπληρώσουμε πρώτα όσα έχουμε ήδη πάρει».

«Τι τσιφούτηδες!» είπα. «Σκωτσέζοι είναι στην κυβέρνηση;»

«Και δεν φτάνουν όλ' αυτά», είπε ο Καποδίστριας, «τώρα πρέπει να υποστώ μία ακόμη ταπείνωση».

«Τι εννοείτε;» ρώτησα παίρνοντας λίγο καπνό από την ταμπακιέρα του Κυβερνήτη.

«Παρ' όλο που ζήτησα από την ελληνική κυβέρνηση να στείλει δικό μας πλοίο να με μεταφέρει ως το Ναύπλιο, η Αγγλία παρενέβη και απαίτησε να ταξιδέψω με δικό της. Πράγμα που αναγκάστηκα να δεχτώ για να μη με πουν ρωσόφιλο».

«Μα αυτό σας τιμά!» φώναξα. «Να σας στείλουν αγγλικό καράβι».

Ο Καποδίστριας με κοίταξε ψυχρά, σαν να έβλεπε ξάφνου μπροστά του άνθρωπο μικρόνου. «Και όμως», είπε, «κοντεύουν δυο μήνες που μ' έχουν αποκλεισμένο να περιμένω το καράβι τους. Κάθομαι εδώ λες και είμαι αργόσχολος, ενώ για την Ελλάδα κάθε ώρα που περνά είναι πολύτιμη. Το κάνουν επίτηδες, για να χάσω την υπομονή μου. Όμως δεν θα τους κάνω τη χάρη».

«Όστε γι' αυτό ανεβαίνετε κάθε μέρα στον Άγιο Κυριακό; Περιμένετε το καράβι».

«Ακριβώς», είπε ο Καποδίστριας.

Η βροχή έξω είχε αρχίσει να δυναμώνει. Νερό αυλάκωνε τα τζάμια. Η ατμόσφαιρα μέσα στο καπηλειό ήταν αποπνικτική από τον καπνό και τις μυρωδιές από τα φάρια που τηγάνιζε η γυναίκα του κάπελα, μια τροφαντή Ιταλίδα από τον Νότο. Σταγόνες ιδρώτα είχαν εμφανιστεί στο μέτωπο του Κυβερνήτη. Η πομάδα στα μαλλιά του αχνόφεγγε γαλαζωπή.

Έσκυφα κοντά του. «Κόμη Καποδίστρια», είπα, «είμαι ένας φτωχός άνθρωπος που ψάχνει για δουλειά. Με αυτή την Ιερή Συμμαχία που δημιούργησε ο παλιός σας

εργοδότης, ο τσάρος, στενέψανε τα πράγματα στην Ευρώπη. Οι τίμιοι μισθοφόροι ξεμείναμε από εργασία. Εγώ είμαι ένας άνθρωπος των όπλων, μπορεί να σας χρησιμεύσω εκεί που πηγαίνετε. Πάρτε με μαζί σας στην Ελλάδα. Θα μου δώσετε την ευκαιρία να βοηθήσω, έστω αργοπορημένα, την πατρίδα».

Ο Κυβερνήτης σήκωσε τα μάτια του πάνω μου και φάνηκε να το σκέφτεται για μια στιγμή. Ξέσφισε ύστερα τη γραβάτα στον λαιμό του. «Ποτέ δεν είχα σωματοφύλακες», είπε. «Ούτε καν όταν ήμουν υπουργός του τσάρου».

«Τώρα όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά, κύριε κόμη», επέμεινα. «Πηγαίνετε σε μια χώρα που ουσιαστικά δεν γνωρίζετε. Λείπετε από μικρός. Στον Μοριά δεν έχετε πατήσει ποτέ. Τον λαό δεν τον ξέρετε. Είμαι βέβαια σίγουρος ότι σας περιμένουν εκεί σαν θεό, όμως οι Έλληνες είναι περίεργη φάρα, σαν τις ανεμοδούρες αλλάζουν γρήγορα γνώμη. Θα αναγκαστείτε να κυβερνήσετε θηρία. Πολλοί είναι αυτοί που θα επιβουλευτούν την υγεία σας κι άλλοι τόσοι θα σας στήνουν καθημερινά παγίδες. Για να μπορέσετε να πετύχετε στο τιτάνιο έργο σας, χρειάζεστε πρώτα απ' όλα χρόνο. Πρέπει να έχετε ανθρώπους που θα σας εξασφαλίσουν αυτό τον χρόνο. Μ' άλλα λόγια, χρειάζεστε προσωπική φρουρά. Σωματοφυλακή. Για το καλό της πατρίδας. Αν χαθείτε εσείς, χάνεται η υπόθεση. Θα φέρουν τότε στη θέση σας κανέναν ξένο βασιλέα κι ο τόπος θα γίνει μαλλιά κουβάρια».